

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 8 LUTEGO V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

JEGO IMPARATORSKA MOSC, w czasie bytności swojej, w głównej kwaterze, w miasteczku *Mereczu*, raczył wydać rozkazy następujące:

Dnia 29 Grudnia v. s. 1812.

Półkownik półku Leibgardyi konnej, *Leontjew*, mianuje się Jenerał Majorem z przeznaczeniem na Szefa półku *głuchowskiego* Kiryssyerów. Dowódzca 24tej dywizyi pieszey, Jenerał Major *Fok*, na własną prośbę, z przyczyny słabości zdrowia, uwalnia się ze służby, z rangą Jenerał Leytnanta i mundurem. Fligel Adjutant JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, Półkownik *Arakczew*, mianuje się drugim komendantem w *Kijowie*, i zostawuje się mu dawniejszy tytuł. Konsyliarz Wojenny wydziału Kommissoryatskiego, *Chruszczow*, mianuje się podpółkownikiem i ma służyć w kawalerji.

Dnia 1 Stycznia v. s.

Jenerał Major, *Szepielew*, za dystyngowanie się w rozprawie z nieprzyjacielem i wzięcie *Królewca*, postępuje na Jenerał Leytnanta.

Dowódzca 14tej dywizyi pieszey, Jenerał Leytnant, *Sazonow*, uwalnia się do wód *Kaukazkich*, do powrotu do zdrowia.

Chorąży 1go półku pionierów, *Pankratiew*, przechodzi do 1szej brygady artylleryi.

Podofficer Leibgardyi półku *Izmayłowskiego*, *Belatow*, postępuje na wakujące miejsce Audytora w tymże półku.

Sztabs-Kapitani 58go półku strzelców, *Bezstuzew-Romin* i *Jesipow*, z przyczyny słabości zdrowia, przenoszą się do półku garnizonowego *Moskiewskiego*.

Dnia 5 Stycznia v. s.

Zmarli wymazują się z rang listy: Półkownik floty czarnomorskiej, *Zygury*, i Adjutant Kontr-Admirała, *von Mollera* 2go, porucznik 8go ekwipażu okrętowego, *Sztakelberg*.

JEGO IMPERATORSKA MOSC w czasie bytności swojej, w kwaterze głównej, w miasteczku *Berzniki*, raczył wydać rozkaz następujący:

Dnia 3 Stycznia v. s.

Za dystyngowanie się w bitwie postępują na wyższe stopnie: Jenerał Major *Fok* 2gi na Jenerał Leytnanta. Półkownicy na Jenerał Majorów: Szef półku pieszego *Tengińskiego*, *Lalin*. Szef 26go półku strzelców, *Rot*, i Dowódzca 1go półku pionierów, *Hrabia Sywers*.

Aktualny Kamerher *Mordwinow*, przechodzi do służby wojskowej, w randze Jenerał Majora.

Paź Dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, *Baron Szyling*, za dystyngowanie się w bitwie, mianuje się Chorążym do półku strzeleckiego Leibgardyi.

Chorąży półku 13go strzelców, *Piereleżybokow*, który powrócił z niewoli wojennej, przeznaczają się do tegoż półku.

z Petersburga, dnia 11 Stycznia v. s.

W tutejszym Kościele luterskim *S. Piotra*, wczorą o godzinie 10, odprawił się żałobny obrząd pogrzebu zeszłego Xiążęcia *Holsztyńsko-Oldenburskiego*, *Jerzego*. Zwiłki JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI przyprowadzone tu zostały z *Tweru* w no-

cy dzień 8my, prosto do wspomnianego Kościoła: przy wjeździe do Kościoła spotkał one Wielki Mistrz Ceremonii z Urzędnikami wydziału swojego i osobami, mianowanemi do odbywania dziennej służby przy tychże zwiłkach. Trumna, po zdjęciu z podróżnego powozu, przez oddzielnie do tego naznaczonych Urzędników, do Kościoła niesiona, a poprzedzana od osób, które na spotkanie zgromadziły się, w końcu na przygotowanym katafalu postawiona została. Przez cały czas zostawania ciała w Kościele, aż do pogrzebienia, wolny był przystęp ludziom wszelkiego stanu, a służbę dniem i nocą odbywali urzędnicy drugiej, trzeciej i czwartej klasy, po jednemu z każdej, a ze dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI jeden Kamerher i jeden Kamer-Junker. Kościół cały, jako to: ściany, sklepienie, i posadzka czarnym sukniem pokryte były, a na ścianach po obu stronach były umieszczone herby: jeden Xięstwa *Holsztyńsko-Oldenburskiego*, drugi teraźniejszy herb JEGO IMPERATORSKIEY WYSOKOSCI. Katafal, utrzymujący trumnę i baldachim nad nią, obite były axamitem karmazynowym ze złotym galonem i frędzlą. W około trumny, na ustawionych taboretach, znajdowały się ułożone znaki orderów zeszłego Xięcia. Dla oświecenia Kościoła, znajdowała się na ścianach dostateczna liczba żyrondelów, a wkoło katafalu stały lichtarze z wielkimi świecami. Trumna od połowy pokryta była płaszczem xiążęcym, który był zrobiony ze złotej purpury i gronostajami oszyty, frędzla płaszczowa leżała u podnoża katafalu. Zewnątrz Kościoła stał w szyku oddział wojska, który straż odbywał; u drzwi zewnątrz straż trzymali szeregowi, wewnątrz podofficerowie; przy ciele zaś stali Sztabs i Ober-Officerowie w żałobie, po trzech z każdej strony katafalu. W dzień pogrzebu znaczniejsze płci obojey osoby, zgromadziły się na czas naznaczony do Kościoła, w zwyczajnym podług przepisów żałobnym ubiorze; wojsko, dla oddania zwyczajnych honorów wojskowych przeznaczonych, również żałobą było przyodziane. Po odprawionych obrzędach duchownych, przeznaczonych do niesienia trumny osoby, w szarfach, przez ramie przepasanych, z czarnej tafty, z białą krepą, wstąpiwszy na katafal, zdjęli trumnę i zaniosli do przygotowanego grobowca; w tymże czasie inni urzędnicy podjęli znaki orderów i stali z niemi w pewnej odległości po obu jego stronach. Kiedy trumna do grobowca spuszczoną została, za danym znakiem, uszykowane wojsko, trzykrotnym wystrzałem, oddało ostatnie wojskowe honory zwiłkom zeszłego Xiążęcia. (*Póln: Poczta.*)

S. Petersburg 15 Stycznia.

Znaiome jest publiczności utrzymujące się w *Londonie* *Angielskie* i obce *Biblijne Towarzystwo*, którego największym i jedynym celem jest rozszerzenie Xiąg świętych starego i nowego testamentu we wszystkich językach i pomiędzy wszystkimi narodami. Również jest wiadomo, że na przedstawienie Główno-zarządzającego duchownemi sprawami obcych wyznań, *Tajnego Konsyliarza Xięcia Galicyna* nastąpiło Naywyższe JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI zezwolenie, na ustanowienie podobnegoż *Eiblijnego Towarzystwa* w *S. Petersburgu*. Gdy wydawanie xiąg Pisma świętego w języku *Słowiańskim* dla *Chrześcian*

Greko-Rossyjskiego Kościoła, nie wchodzi w okrąg zatrudnień tegoż Towarzystwa, praca zatem jego ma być zwrócona do tego celu, aby pomiędzy mieszkańcami, do innych wyznań Chrześcijańskich w Państwie Rossyjskiem należącymi, biblije w ich oyczystym języku wydrukowane i upowszechnione być mogły. Nadto będzie jego usiłowaniem tymże samym sposobem rozszerzać wiadomość ksiąg świętych pomiędzy ludy *Azyatyckie* Rossyi poddane, które jeszcze do *Mahometańskiej* lub *Pogańskiej* wiary należą. Ludzie miernego majątku tej nieoszacowanej księgi za tanią cenę od Towarzystwa dostać będą mogli, a uobody bezpłatnie ją otrzymają. Dla okazania prawdziwego zamiaru *Biblijnego Towarzystwa*; i znakomitych korzyści, których stąd oczekiwać należy, kładziemy tu wyjątek z przedstawionego projektu do ustanowienia tego Towarzystwa; „Doświadczenie uczy, że w każdym czasie i narodzie czytanie Pisma S, przykładło się najmocniej do rozkrzewienia cnoty, która skłonności ludzkie ku najlepszemu zwracając celowi, skuteczniej, niżeli wszelki inny środek, działa na uszlachetnienie serca. Zmniejszenie liczby występów, poskromienie zbytku, a zamiłowanie pracy, i przemysłu, były niemniej skutkiem znajomości ksiąg świętych. Poddani uczą się w Biblii swoich powinności ku Bogu, Monarsze i bliźnim, pokój i miłość pomiędzy wyższymi i niższymi panują. Słowem szczęśliwość ludzi szczególnych i dobro całego narodu od tego zależy, aby nauka Pisma S. w nim poznana i nasładowana była.

Stosownie do tego zamiaru wyrażone niżej osoby przyjęły nazwisko *Członków S. Petersburskiego Towarzystwa Biblijnego*, i przeszły soboty, to jest: na dniu 11 Stycz: zgromadziły się wszystkie, wyjąwszy małą liczbę, do mieszkania zarządzającego Kościelnymi interesami obcych wyznań, a mianowicie: Jego Najprzew: Dostojność Metropolita Nowgorodzki i S. Petersburski, *Ambroży*, Arcybiskup Miński, *Serafin*, Spowiednik JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Protopresbiter *Paweł Krynicki*, Archimandryta *Filaret*, Metropolita Rzymsko-Katolickiego Kościoła w Rossyi *Siostrzeńcewicz-Bohusz*, Jeneralny Superintendent *Reinbott*, Predykant Angielskiego Kościoła w S. Petersburgu, Doktor Teologii *Pitt*, Predykant Sareptańskiego Ewangelickiego Bractwa, *Scheiert*, Hollenderski Predykant *Janson*, JWW. Aktualni Tajni Konsyliarze, Hrabia *Koczubey*; Minister Narodowego Oświecenia, Hrabia *Razumowski*; Senatorowie *Domaurów* i *Tomara*, Oberhofmeister *Koszelew* i Senator *Tutolmin*, Tajni Konsyliarze, Minister interesów wewnętrznych, *Kozodawlew*, Senatorowie: *Hoblicz*, *Korniewicz* i *Vitinghoff*, Główno-zarządzający Kościelnymi interesami obcych wyznań *Xiąże Galicyn*, Jeneral *Leytnant* Hrabia *Liwen*, Marszałek Dworu *Xiąże Galicyn*; Oberprokurator *Xże Meszczerski*, Baron *von der Osten Sacken*, Aktualni Konsyliarze Stanu: *Fuss*, *Uwarow*, *Zulkowski*, *Dżunkowski* i *Popow*, Kons: Stanu *Leniwcew*, Kons: Kol: *Turgieniew*, *Xże J. S. Meszczerski*. Kons. Nadworni *Hoblicz* i *Lazarew*, Członek Sareptańskiego Ewang: Bractwa, i jego pełnomocny w S. Petersburgu *Schmidt*, Assesor: *Kolescy*, *Niewierowski* i *Jastrzębcow*.

Gdy osoby miejsce swoje zajął, gdzie także członkowie Angielskiego Towarzystwa Biblijnego, PP. *Patterson* i *Pinkerton*, przytomne były, Dyrektor Departamentu najwyższej administracji interesów Kościelnych obcych wyznań, P. *Turgieniew* przeczytał wyżej wspomniane JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI uczynione przedstawienie o ustanowieniu Biblijnego Towarzystwa w S. Petersburgu, i o uorganizowaniu Komitetu, któryby miał staranie o środkach cel Towarzystwa do skutku doprowadzić mogących. Stosownie do tych przepisów przystąpiono do obioru Prezydenta, którym jednomyślnie od wszystkich przytomnych Główno zarządzający Kościelnymi interesami obcych wyznań, *Xże Alexander Galicyn* obrany został. Zatem Prezydent zajął przeznaczone sobie miejsce, i wyraziwszy w krótkiej mowie zgroma-

dzeniu wdzięczność swoją za okazane mu zaufanie, zakończył prozbą do Członków Towarzystwa o zanieśnienie wspólnych i gorących do Najwyższego modłów, aby On dobrym ich zamiarom na korzyść i pożytek bliźnich, tudzież na chwałę Swoiego imienia, pobłogosławił raczył. Poczem przystąpiono do wyboru Wiceprezydentów i jednomyślnie z pomiędzy członków mianowani zostali: Hrabia *Koczubey*, Hrabia *Razumowski*, *Donaurew*, *Koszelew*, *Kozodawlew* i *Hoblicz*, którzy natychmiast miejsca swoje zajął. Dyrektorami Komitetów wybrani: *Reinbott*, *Pitt*, *Xże Meszczerski*, Hrabia *Liwen*, *Vitinghoff*, *Fuss*, *Zulkowski*, *Dżunkowski*, *Leniwcew* i *Uwarow*. Na Sekretarzów, PP. *Popow* i *Turgieniew*: Na Kassjera *Schmidt*. Tym sposobem uorganizowane zostało Towarzystwo, o którego dalszych zatrudnieniach czytelnikom naszym donosić będziemy.

S. Petersburg 25 Stycznia. v. s.

Marszałek Dworu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i Aktualny Kamerher H. A. *Demidow* zatrudniając się zawsze polepszeniem losu poddanych swoich, pracujących około Sybirskich kopalni, i częścią nawet w tutejszey Gubernii, w liczbie 6500 dusz, dla wspomnienia ich w czasie trwających nieurodzajów, jakoteż na wystawienie różnych gospodarskich budowli, pożyczył im był znaczney summy pieniędzy. Teraz w czasie powszechney radości Rossyan, którzy wszędzie uroczyste obchodzą wielkie zwycięstwa nad nieprzyjaciółmi Ojczyzny otrzymane, darował on z tego długu poddanym swoim 52,150 rubli.

Marszałek Guberski S. Petersburski, Aktualny Konsyliarz Stanu *Zerebcow*, odebrał w tych dniach od Jenerała Feldmarszałka *Xięcia Kutuzowa* Smoleńskiego list, w którym między innymi pisze: „Otoż ta chwila, w której mogę dopełnić przyjemnego obowiązku, i w osobie JWP. powinszować S. Petersburskiemu Dworzańskiemu zgromadzeniu zupełnego wygnania cudzoziemców. Mądrość Najwyższego, wspierająca nasz oręż, do tém większej pobudza mnie wdzięczności, że za jey natchnieniem użyte przezemnie środki, usprawiedliwią ten zaszczyt, jakim mnie udarowało Dworzańskie Zgromadzenie Stolicy, wkładając na mnie podchlebną dostojność i obowiązek przewodniczenia uzbrojeniu krajowemu, które, z nayserdieczniejszym moim ukontentowaniem, znajdując się pod rozkazami mężnego Wodza i znamienitego Jenerała Hrab: *Witgensteina*, wszystkie swoje przedsięwzięcia wiekopomną uwieńczyło sławą. We wszystkich względach spełniły się moje nadzieje; Rossyanie uprzedzali je wszędzie, i przez swoje czyny w każdym kroku dawali mi powód do złożenia uroczystych dzięków Najwyższemu Panu, który swoim natchnieniem drogę naszych zwycięstw oświecał. Upraszam nayspokorniej zapewnić S. Petersburskie Dworzańskie Zgromadzenie o szczególném moim upoważeniu i nieodmiennem poświęceniu się, z którym &c.

Stosownie do Najwyższego JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI rozkazu, Minister spraw wewnętrznych zrobił rozporządzenie tyczące się niezawodnego dochodzenia korespondencyi do wojsk za granicą będących, na mocy którego każdy chcący posyłać listy albo pieniądze, może je oddawać w miejscach pocztowych, za opłatą zwyczajną od wagi i poszlin, do miasta *Wilna*: zkad Litewski Pocztamt tam znajdujący się, wysyłać je będzie do Pocztamtu polowego w celu oddania temu, do kogo pakiet adresowany.

Jeneral *Leytnant Opperman* Naymiłościwiewy mianowany Kawalerem Orderu S. Alexandra Newskiego.

Jeneral Major *Bezrodny*, Aktualni Konsyliarze Stanu, *Spirydow* i *Podolski* Cywilny Gubernator Hrabia *S. Priest*, naymiłościwiewy mianowani Kawalerami Orderu S. Anny 1. klasy.

Kawalerami Orderu S. Anny 2 klasy Naymiłościwiewy mianowani: będący w armii Podpółkownik Hrabia *Soltohub*, członek Tarnopolskiego Komitetu Kons: Stanu Hr: *Starzeński*, naczelnny lekarz Moskiew-

skiego Szpitalu dla biednych, Kol: Kons: *Oppel* i *Dy-wizyyny doktor Nad: Kons: Kaszyński*.

Najmiłościwiey mianowani Kawalerami Orderu S. Wielkiego Męczeńnika i Zwycięzcy Jerzego, 4tey klasy: Leibgardyi Drag: półku Półkownik *Andrejew* i Sztabs-Kapitan *Bibikow*, Kijowskiego Drag: P. Szeł Jen: Major *Emmanuel*, Kurlanckiego Drag: pół: Szeł Jener: Major *Uszakow*, Sibirskiego Drag: półku Szeł Jener: Major *Baron Kreitz*, Pskowskiego Drag: pół: kommanderujący Półkownik *Zas*, Czernichowskiego Drag: pół: Major *Musin-Puszkina*, Noworossyjskiego Drag: pół: Major *Borgraf* — *Kirassyerskich półków: JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI*, Szeł Półkownik *Baron Budberg*, Ordeńskiego Szeł, Jener: Major Hr: *Hudowicz* i Podpółkownik *Sztakelberk*, Ekaterynostawskiego półkowy Kommandant Półkownik *Wolkow*, Astrachanskiego Podpółkownik *Niemcow*, Głuchowskiego Major *Krywonosow*, Małorossyjskiego Majorowie *Szatalow* i *Sinodino* — (*Poczta Północna.*)

S. Petersburg 28 Stycznia.

Ze wszystkich odbieranych od wojska doniesień okazuje się zgodnie, że mieszkańcy Xięstwa Warszawskiego z wielką radością przyjmują Rosssyan, czują oni albowiem mocno, że przyjaźń z Francuzkim Rządem do ostatecznego zniszczenia kray ich przywiodła. Z teyże wiadomości okazuje się, że gdy Francuzkie wojsko, w odwrócie swoim uciekało przez *Insterburg*, w całej gwardyi nie było nad 1500 ludzi. Sam *Napoleon*, przeprawiwszy się za *Niemen*, jechał pocztowymi koniami w starey bryczce, którą kupił u jednego żyda, i która podartym płótnem pokryta była. Pyszny zdobywca, któremu cały świat wydawał się być małym, ukrywając się w tym zbyt skromnym powozie i uchodząc z nadzwyczajną szybkością z niewdzięczney krayny, gdzie los nie chciał wspierać jego zamiary, oddał się cały głębokiemu rozmyślaniu. Powierzchnowa postać wielkiego męża była w tym razie tak skromna, że równym umysłem znosił zdarzające się nieprzyjemności.

Napoleon, dojeżdżając do miasteczka *Ostrołęki*, spotkał się z Porucznikiem półku lekkiej jazdy *Hohenzollerna*, który prowadził remontę. Officer, widząc tak nędzny ekwipaż zbliżający się ku niemu z nadzwyczajną szybkością, nie tylko nie ustąpił z drogi, lecz obawiając się, aby bystrość lotu bryczki nie uszkodziła jego remontowych koni, rozkazał się jej wstrzymać. *Napoleon*, któremu każda chwila droga była, nadzwyczajnie na Officera rozgniewany, wychylił głowę z powozu, i łaiąc go nieoszczędnie, żądał, aby mu natychmiast z drogi ustąpił. Officer nie wiedząc, iż mówi ze Zdobywcą świata, płacił mu z lachwą słowo za słowo, i kazał bryczce stać aż do tey pory, póki cała jego remonta nie przeszła. Wkrótce potem tenże Officer zdybał *Caulincoura*, i innych Francuzkich urzędników, którzy go pytali, czyli nie widział Cesarza w bryczce jadącego? i tym sposobem dowiedział się, z kim miał dopiero sprawę, (*S. Peterz: Ross: Gazety.*)

WIADOMOSCI URZĘDOWE OD WOYSKA.

z St. Petersburga, d. 28. Stycznia, v. s.

Wódz Naczelnny, Jenerał *Feldmarszałek*, Xiążę *Goleniszczew Kutuzow Smoleński*, przedstawił JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, dalszy ciąg dziennika działań wojennych, od dnia 8go do 16go Stycznia, 1813 roku, w osnowie następującej:

Dnia 8 Stycznia. Jenerał *Adjutant Wasilczykow* donosi, że dnia 6 wojska *Austryackie* w dawniejszym swém znajdowały się stanowisku, i że główna kwatera *Xcia Schwartzenberga* jest w *Pultusku*.

Z raportu *Admirała Czyczagowa*, pod d. 6 t. m. dostrzegać się daie, że *Hrabia Płatow*, ciągle ścigał nieprzyjaciela, aż do przedmieścia *Gdańska*, poczem dla zupełnego przecięcia komunikacyi, obległ to miasto wojskami korpusu swojego dowództwa. Dla wzmocnienia *Hrabiego Płatowa*, posunął swoje *Hrabia Szeingel* oddziały, któremi dowodzą Jenerał *Majorowie Ilowayski* 4ty i *Kachowski*.

Dnia 9 Stycznia. Straż przednia Jenerała *Miloradowicza* d. 7 przybyła do miasteczka *Radziłowa*, a 8 do wsi *Płock-mały*, w celu połączenia się z nim Jenerał *Wasilczykow* z *Mężeniną* ciągnie.

W nocy z d. 6 na 7 placówki *Austryackie* opuściły *Sniadowo* i *Nowogródek*. Jenerał *Frelich* znajdował się jeszcze w *Ostrołęce*, czynił iednak przygotowanie do wyścia do *Pultuska*. Jenerał *Regnier*, z 6,000 *Sasów*, 2,000 *Polaków*, i 1,500 *Francuzów*, znajdował się w *Okuniewie*.

Jenerał *Leytnant*, Xiążę *Wolkoński*, d. 31 grudnia przybywszy do *Brześcia-Litewskiego*, objął dowództwo nad korpusem.

Dnia 11 Stycznia. Główna kwatera przeszła do *Johanisburga*.

Dnia 12 Stycznia. Straż przednia Jenerała *Miloradowicza*, podług wskazanego sobie kierunku, do *Chudeka* zmierza. Wszędzie za zbliżeniem się wojsk naszych *Austryacy* ustępują.

Dnia 13 Stycznia. Przednia straż Jenerała *Adjutanta*, *Barona Wincengerode*, dnia tego do *Myszynic* przybyła, mając straż przednią w *Chorzelu*, a oddziały kozaków w *Nowowidzu*, *Dzyrgowie*, *Osowcu*, *Czerwieńcu* i *Baranowie*. Podjazdy ochotników dobiegają *Prasznyża* (*Prasnitz*) i *Ciechanowa*.

Dnia 14 Stycznia. *Admirał Czyczagow*, pod d. 11 Stycznia, donosi, że Jenerał *Major Hrabia Woróncow* objął *Bydgoszcz* (*Bromberg*) i w znakomitych magazynach tego miasta znalazł: 200,000 pudow mąki, 7,000 korcy warszawskich owsa, 100 korcy berliń. grochu, więcey 2,000 beczek soli i 2,000 pudow ołowiu.

Straż przednia Jenerała *Miloradowicza*, d. 13 t. m. do wsi *Drozdowa* przybyła. Oddział Jenerała *Adjutanta Wasilczykowa* znajdował się w *Łomży*, a oddział Jenerała *Leytnanta Hrabiego Palena* we wsi *Skwa*. Wysłane partye ochotników stanęły w *Prasznyżu*: za ich zbliżeniem się ustąpiły wojska *Austryackie*, które też *Ostrołękę* opuszczają i biorą kierunek na *Pultusk*.

Dnia 15 Stycznia. Główna kwatera w mieście *Willenburgu*.

Wysłana przez Jenerał *Majora Woróncowa* partya ochotników, wzięła w niewolę *Adjutanta Xięcia Nefszatelskiego*, *Kapitana Deirag*.

Marszałek Davoust ze szczątkami 1 i 8 korpusu, d. 9 *Toruń* opuścił i do *Poznania* poszedł: na iego zaś miejsce, dla utrzymywania załogi w pomienionej twierdzy, wojska *Bawarskie* z *Plocka* przybyły. Względnie do tych okoliczności, *Admirał Czyczagow*, podług wskazanego mu kierunku, z wojskiem do *Lebau* ciągnący, zbliżył się ku *Toruniowi*, już to dla uważania tey twierdzy, już dla przykrywania magazynow w *Bydgoszczy*.

Hrabia Płatow dnia 12 miał kwaterę we wsi *Leblau*, w bliskości *Gdańska*, a twierdzę obległ wojskami letkimi: dla zapewnienia się o bezpieczeństwie, wysłał podjazdy ku *Odrze*.

D. 14 straż przednia Jenerała *Miloradowicza* stanęła w miasteczku *Prasznyżu*: mieszkańcy z wielkiem umiesieniem ją spotkali.

Podług dochodzących wiadomości, mieszkańcy *Warszawy* naypożądaniey oczekują przybycia wojsk *Rossyjskich*. Zaczynają oni z wdzięcznością przyjmować łagodne i wspaniałe obchodzenie się z nimi wojsk naszych.

WIADOMOSC O ZYCIU.

Jenerał-Leytnanta
BAGGOHUFWUDTA.

Do liczby nayboleśniejszych strat, które zwycięskie *Rossyjskie* wojska w terazniejszey kampanii poniosły, należy zgon pełnego zasług męża, i walecznego Jenerała *Baggohufwudta*. Dowodzi tego rzut oka na iego życie. Wszędzie się on prawie znajdował, gdziekolwiek wojsko *Rossyjskie*, w ostatnich dwudziestu pięciu leciach, najsławniejszych wydało wojowników; i każdy prawie wieniec laurowy, który otrzymał, krwią z ran odniesionych skropił.

Urodził się roku 1761. Pierwsza wyprawa, na której się znajdował, była przeciw Turkóm, w roku 1787. W czasie oblężenia twierdzy *Izmayłowa* był Kapitanem. Kiedy później wojska Rosyjskie weszły do *Polski*, dla uśmierzenia tam wówczas zamieszania, był wtedy w liczbie wolonterów. W czasie rewolucyi w *Warszawie* był na garnizonie w tém mieście, w randze Majora pólku *Sybirskiego*; a gdy dowódca tegoż pólku, *Xże Gagarin*, umarł, objął dowództwo nad nim i w tém ciężkiem położeniu okazał dowody swojego rozsądku i talentów wojskowych. Przez cały ciąg owej kampanii sprawując dowództwo pomienionego pólku, przyłożył się do szczęśliwych wypadków, które wynikły z bitew pod *Szczekocinami* i *Maciejowicami* i do zdobycia *Pragi*. W nagrodzie, roku 1795 otrzymał stopień Podpółkownika, w 1797 Półkownika, a 1798 na Jenerał Majora wyniesiony został. W tej randze znajdował się w korpusie obserwacyynym, na *Wołyniu*, pod dowództwem Feldmarszałka *Gudowicza*, stojącym. W roku 1805 był w wojsku odwodowém Jenerała Barona *Benningena*, przeciwko *Francuzóm*. W 1806 i 1807 nieprzerwanie dowodził strażą przednią wielkiego wojska i był we 32 potyczkach i bitwach. W bitwie pod *Eilau* lekką odniósł ranę. 1807 mianowany Jenerał Leytnantem. 1808 dowodził korpusem w wojsku *Finlandzkim*, pod rozkazami Hrabiego *Buxhöwdena*, i należał do rozpraw pod *Allalemo* i *Helsing*. W terażniejszej wojnie z korpusem swoim stanął pierwszy do spotkania się z nieprzyjacielem nad *Niemnem*. Pod *Gideonowem*, *Smoleńskim* i *Borodynem* najsławniej się dystyngował: dnia zaś 6 października 1812, w bitwie pod *Tarutino*, w teyto bitwie, gdzie cios śmiertelny, wojsku *Francuzkiemu* w odwrocie jego zadano, chwalebny zakończył zawód. Kula armatna nogę mu urwała.

Wiadomość o śmierci jego pierwszy żal powszechny i czuły w oyczyźnie wzbudziła: a zasługi jego iak wysoce od samego Wodza Naczelnego szacowane były, dowodzi tego list następny do żony zesłego Jenerała.

Jasnie Wielmożna Pani!

Podług iey życzeń wysyłam bez wżłóki *P. Bodenbrok*, Kapitana Gwardyi, na iey spotkanie, z rozkazem, aby tak długo przy niej bawił, póki obecność jego będzie się iey potrzebną zdawała. Bolesna jest, strata pełnego zasług małżonka *JWP*. Wojsko całe, które tylekroć świadkiem było jego dystynguiący się zawsze waleczności, świadkiem jego męstwa, z którym on, zagrzany miłością swego Monarchy, swojej Oyczyzny, umiał pogardzać okropnością śmierci, opłakuje w nim stratę godnego wodza. Szczęśliwym się sądziłem, mając pod rozkazami memi męża tak doświadczonego: ronilem też po nim łzy najsławniejszego żalu. O jak nierównie mocniejszym żalem musi być przeniknione serce czułej żony! Pozwól mi *JWP*. na jej pocieszenie przemówić: poległ mąż *JWP*. na polu chwały, jako bohater, jako prawdziwy syn oyczyzny, iako ofiara zapalu i poświęcenia się godnego naśladowania. Oby te uwagi nad jego śmiercią mogły jej boleść uspokoić, a ufność w niewyśledzonych drogach *Naydobrotliwszej Opatrzności* smutek jej ulżyć zdolną była. Te są moje prawdziwe dla *JWP*. życzenia.

W papierach zesłego iey męża znaleziono list jeden do *Wspaniałego* naszego Monarchy. Natychmiast wylanie się to wiernego i doświadczonego poddanego starałem się złożyć u podnoża poświęconego tronu, i przekonany jestem, że ten Oyciec Oyczyzny, *Naywyższą* Sobie właściwą łaskawością będzie się starał otrzeć łzy osieroconey wdowy.

Mam honor zostawać z *naywyższym* poważaniem.

JW. Pani &c.

nayniższym sługą

Xże Kutuzow.

Dnia 7 pazdz. 1812.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y

Johannisberg 26 *Stycznia* n. s. *Nayiaśniejszy* *IMPERATOR* Rosyjski raczy ieszcze przebywać w mieście naszym. Jest to dopełnieniem radości i życzeń tutejszego ludu, który się nie może nasycić widzeniem *JEGO* oblicza. Pozawczora półk *Siemienowskiej* Gwardyi zaprowadzał tu wartę. *IMPERATOR* raczył być na *Mszy*, gdzie się znajdowała wielka liczba oboiej płci osob; poczem w pałacu obiad wielki był dany. Wieczorem przy oświeceniu całego miasta iluminowana była, iak pierwsi, wielka piramida, na której wierzchołku iasniał Portret *Fryderyka II.* z tym napisem *Jedyny*. Tego dnia albowiem przypadała pamiątka urodzenia tego Monarchy. Wczoray (15 *Stycz:* d. s.) *IMPERATOR* raczył być na rozwodzie *Izmayłowskiego* pólku wraz z przytomnym tu Rosyjskim i Pruskim Jeneralitetem: a potem słuchał *Mszy* S. z przyczyny przypadającej w tym dniu uroczystości Imienia Swoiej *Naywyższej* Małżonki *IMPERATOROWEY* *Elżbiety* *Alexieiewny*. W Pałacu był wielki obiad. Dnia dzisiejszego przeckodziły w paradzie przez nasze miasto wojska Rosyjskie. Wieczorem przed Pałacem, przy wielkim skupieniu się ludu, grała muzyka *Izmayłowskiego* pólku: w czasie zaś illuminacyi iasniał na osobney piramidzie transparent z napisem: *Niech żyje IMPERATOROWA Elżbieta Alexiejewna*. Gwardye miejskie stały w paradzie, a przy odkryciu transparentu odezwała się miejska muzyka i lud trzykrotnie zawołał: *Niech żyje Elżbieta*. Gdy *IMPERATOR* zbliżył się do okien rozlegało się wszędy radosne *Ura!* trudno jest opisać uniesienia i wesela tutejszych mieszkańców. Do upięknienia tego trzydniowego Festynu wjele się przyłożyło, że przed domem, w którym *Nayiaśniejszy* Pan ma swoje mieszkanie, znajdnie się kwadratowa równina obudowana zewsząd murowanemi domami, których okna każdej nocy rozmaitym sposobem były oświecone. (*Poczta północna.*)

Królewiec 6 *Lutego* n. s. Dzisiejsza *Gazeta* nasza zawiera, na rozkaz *Nayiaśniejszego* *IMPERATORA* Rosyjskiego wydane od *Jen. Feldmarszałka* *Xięcia Kutuzowa* *Smoleńskiego* rozrządzenie, aby we wszystkich krajach, przez wojska Rosyjskie zajętych, Rosyjska moneta i assygnacye we wszystkich opłatach przyymowane były; nadto temże urządzeniem postanowiono, iż cztery ruble assygnacyne ważyć mają 1 rubel srebrny.

Zalecono zatem *Urzędowi* *Administracyynym* krajowym, aby tabelle porównania Rosyjskiej monety z monetą krajową wygotowały, i dla powszechney wiadomości ogłosiły. (w *Tabelli* wydrukowanej w *Królewcu* rubel srebrny waży 1 talar, 1 grosz i 10 feników *Brandeburskiej* monety. (*Ryski Zuschauer.*)

Cena Targowa Wileńska.

		Od dnia 26. Stycznia, do dnia 31 t. m.	
		rub	kop
Beczka litewska, mająca garcy litewskich 144	Zyta suchego	-	6
	— surowego	-	4 50
	Pszenicy Oziméy	-	16
	— — Jarey	-	12
	Owsa	-	5
	Jęczmienia	-	6
	Grochu	-	5
	Siana pud	-	37
	Słomy kulowey kopa	-	3
	Masła faska 6 garcy	-	6 50
	Funt mięsa wołowego	-	5
	Assygnacya 100 rubli	-	23 25
Dukat hol:	-	3	

DODATEK

D O D A T E K

D O G A Z E T Y K U R Y E R A L I T E W S K I E G O .

W WILNIE DNIA 8 LUTEGO V. S. 1813 ROKU.

WIADOMOSC BIOGRAFICZNA.

W literaturze Rosyjskiej jedno z pierwszych miejsce trzyma *Michał Cherasków*, Aktualny Tajny Konsyliarz i Kawaler, dnia 27 września 1807, w 74m roku życia swojego zmarły.

Gieniusz tego znakomitego Rymotwórcy, wznosząc nieśmiertelny pomnik wielkości i chwale swej oyczyzny, dodawał przez pisma swoje blasku tej sławnej epoce, w której laury pamiętnych zwycięstw, i najsławniejsze dzieła nauk, przemysłu i sztuki, otaczały tron nieśmiertelnej KATARZYNY II. Autor *Rosyady*, *Włodzimierza*, i wielu tragedyi poświęcił najwięcej pióro swoje materyom z dzieiow oyczystych wyjętym. Znakomite przodków czyny, przybierając w ozdoby Poezyi, wzbudzał szlachetny do ich naśladowania zapał, i smak do Historyi Narodowej w Narodzie swoim rozkrzewiał. IMPERATORSKA Akademia nauk zajmuje się dokładną Biografią tego znakomitego męża; my przywiedziemy tu niektóre o nim i dziełach jego wiadomości, któreśmy z pism publicznych (1) zebrać mogli.

Podobny wszystkim ludziom wyższego rzędu *Cherasków*, przy wysokim dowcipie i obszernej nauce, w obyczajach prosty, w postępowaniu łagodny, jednal sobie miłość i szacunek tych wszystkich, którzy go znali. Czcił piękność natury, czuł pospolicie żywsze natchnienia gieniuszu, w tej osobliwie roku porze, w której przyrodzenie, nowe rozpoczynając życie, w czarującej szacie przyjemności i rozkoszy przybiera dzieła Twórcy. Mawiał często, że wiosna rodzi w nim nowe myśli i wyobrażenia, i że się na ów czas chęci pisania oprzeć nie może.

Zasługi *Cheraskowa* znalazły szacunek w Narodzie, umiającym cenić talenta. W czasie Koronacyi KATARZYNY II. mianowany został Aktualnym Konsyliarzem Stanu. Wkrótce wiérsze jego, a szczególniej podana, za powtórnym przyjazdem Monarchini do Moskwy, Oda, ziednały mu Jey szacunek, i znaczne dary. W tymże czasie mianowany on został Dyrektorem Uniwersytetu Moskiewskiego, a później nieco Kuratorem, z pensyami i zaszczytem otrzymania Orderu S. Włodzimierza 2. klasy. PAWEŁ I. wyniósł *Cheraskowa* na stopień Tajnego, a potem Aktualnego Tajnego Konsyliarza, ozdobił go orderem S. Anny 1. klasy, i 600 dusz darował. Przy wstąpieniu na tron IMPERATORA ALEXANDRA I., powtórnij został *Cherasków* Kuratorem Uniwersytetu, i odtąd ciągle od tego MONARCHY, wspierającego swą dobroczynnością uczonej i nauki, znakomitych łask i darów doznawał.

Najznakomitszym z dzieł *Cheraskowa* jest *Rosyada* poema epiczne w 12 pieśniach. Ten twór ośmioletniej pracy na powszechną w narodzie zasłużył więtość. Wydanie tego dzieła w 1807 poprzedza *Rzut*

oka na poemata epiczne, gdzie autor, roztrząsając naturę i prawidła tego gatunku rymotworstwa, z chlubną dla siebie skromnością mówi o własnym. Bohatyrem tej Epopei, jest *Car Iwan Wasilewicz II.* nazwany *Grozny*, a rzecz jego zawiera się w tych pierwszych czterech początkowych wierszach.

- „ *Rosyą z iarzma wrogów śpiewam uwolnioną,*
- „ *Starte siły Tatarów, i dzicz pogromioną,*
- „ *Ruch starożytny mocy, trudy, woyny krwawe,*
- „ *Zburzony Kazan, nasze zwycięstwa i sławę.*

Druga Epopeia, którą *Cherasków* Literaturę narodową wzbogacił, jest *Włodzimierz*, w 18 pieśniach, dedykowana PAWEŁOWI I. Rzecz iey zawiera się w tych także sześciu początkowych wierszach.

- „ *Natchnij w me pierś, Muzo, boskie uniesienie,*
- „ *Bym święte Włodzimierza śpiewał oświecenie,*
- „ *Przez które, starożytna kraina północy*
- „ *Jakby słońcem rażona, z czarnej wyszła nocy.*
- „ *Włodzimierz, ukształcając lud sobie poddany,*
- „ *Wzniósł oltarz Bogu prawdy, i skruszył bałwany!*

Gieniusz, tak czynnie i szczęśliwie pracujący w Epopei, nie zaniedbał ćwiczyć się w iednym z najpiękniejszych, a razem najtrudniejszych rodzajów, to jest w Poezyi teatralnej. Tragedye, które napisał, i które w różnych czasach grane były są następujące: 1. *Zakonnica Wenecka*, w 3ch aktach Scena w Wene-cyi. 2) *Platena* w 5 aktach Scena w Kijowie. 3) *Marteziia i Falestra* w 5 aktach Scena w stolecz: mieście Sławian. 4) *Borysław* w 5ciu aktach Scena w Stolicy Czech. 5) *Pogani* albo *Gorystawa* w 5 aktach Scena w Kijowie. 6) *Cyd* przerobiony z *Kornela*. 7) *Julian Odstępca*. 8.) *Moskwa oswobodzona*, *Rościstaw* i *Zareida* w 5ciu aktach, która w konkursie od IMPERATORSKIEY Akademii nauk została uwieńczoną w 1807. 10.) *Car*, czyli *zbawiony Nowgorod* w 5 akt. Komedye i Dramata pod następnemi tytułami 1) *Nienawisnik*. 2) *Przyziaciel nieszczęśliwych*. 3) *Prześladowani*. 4) *Milona*. 5.) *Szkoła cnoty*. 6) *Wymówiona gorliwość*. Tragedye wszystkie pisane są wierszem. Dramata po większej części prozą.

Cheraskow pisał także wiele powieści, w kształcie romansów, do których materye, albo ze starożytnych ruskich podań, albo z mitologii, są czerpane. Wszystkie pospolicie mają cel moralny, dowcipnym wynalezieniem i gładkością stylu uprzyjemnione. Wiele oprócz tego pism z lepszych rymotworstwa gatunków były dziełem jego pióra. Pisał Ody, Elegie, Idylle, Listy, Epigrammata, i mamy iedną jego Heroidę, pod napisem: *Aryadna* do *Tezeusza* naśladowana z *Owida*. Kto tyle dał wzorów, miał prawo pisania prawideł: napisał więc *Cheraskow* traktat pod tytułem, *Poeta* czyli *Nauka o Rymotworstwie*. Wierszo-

(1) Ob. Nr V. i VIII. pisma peryodycznego pod tytułem *Ul*, roku 1811.

wanie iego jest przyjemne, poprawne i czyste, harmonia i rytm pełen słodczy, obrazy wielkie, mocne i naturalne. Pisma jego mają tę szlachetną prostotę, która jest wyższych dowcipów cechą. Zebrane jego dzieła w kilkukrotnych wydaniach wyszły w *St. Petersburgu* i w *Moskwie*: ostatni zbiór składa się z 12 tomów in 8. m. lecz ten nawet jeszcze nie wszystkie dzieła tego Poety ma obejmować.

OGŁOSZENIE

Na skutek zalecenia Kommissyi Litewskiej Gubernskiej Tymczasowej Wykonawczej w Roku 1813 Januar: 29 za Nm 393 danego — Na dniu 31 Januarii w Roku idącym za Nm 1 z mocy mnie udzielonej — Wydawszy na Powiat Wileński Ogłoszenie do wszystkich Obywateli, possessye iakiegokolwiek rodzaju mających; ażeby wszelkiego rodzaju kwity, na opłaty pieniężne; iako i na dostarczony furaz i prowiant; niemniej, bony przez woyska Francuzkie, za czasów przeszłego Rządu; i kwity przez woyska Rosyjskie, dawane — Wezwawszy dzierżących akcyzy, Administratorow i Tenutorow dóbr Skarbowych, poborców podatkowych i magazynowych, kahały i przykahały żydowskie; ażeby podobnież iedni rachunki i kwity, drudzy kwity im służące, za czasów przeszłego Rządu wydane — w przeciągu 2ch tygodni do Kancellaryi delegowanego na Powiat Wileń: składali — Przez niniejsze, winieniem ieszcze wezwać: wszystkich Duchownych, wojskowych po oddaleniu się Rządu Francuzkiego w kraiu pozostałych, niemniej wszystkie osoby cywilne, do kwalifikacyi osobistej wyrokiem tymczasowego Rządu byłego w W. X. Lit: chociażby nie byli posesyonatami, obowiązane — w mieście, na wsi, po Klasztorach i gdziekolwiek w Powiecie Wileńskim mieszkające — ażeby ci wszyscy na zapłacenie ofiary podatku osobistego, kwity sobie służące; w przeciągu 2ch tygodni do Kancellaryi delegata na Powiat Wileń: Sekretarzowi W. Michałowi Grabowskiemu Regentowi Gran: Wileń: na Skopuwce pod Nm 176 w Kamienicy Bogdanowicza mieszkającemu, składali — z tym ostrzeżeniem, że ktokolwiek onych nie złoży, stosownie do instrukcyi położony na remanencie, za winnego do opłaty uważanym będzie. Datt 1813 Februarii 4 dnia w Wilnie.

*Maciej Domeyko Podkomorzy Wileński
Delegowany.*

DONIESIENIA

Przyzwyczajonemu do akuratego w zdarzonych okolicznościach traktowania, a przeto samo: posiadającemu dosyć szczęśliwą u mających za mną iakiekolwiek interesa ufność, z najsłodsza serca boleścią przychodzi odczuwać się, iż na następujące Kontrakta Minskie czynnym active byż nie mogę — Lubo zapewna nie ieden w takiej nieprzyjemnej dziś naydywać się muszę pozycyi! Chociaż nadto przekonany iestem, że sam „terazniejszy czas” przed każdym z moich kredytorów zdolny mnie usprawiedliwić! Gdybym wszakże nie tracił na opinii publicznej, żeby ten mój ufny do szanownych wierzycieli odwołania się krok, nie utworzył przeciwnych wnioskow (na iakie powazachnie podobne protestaoye z okazji upadających fortun Obywateli

akich zasługować zwykły) uprzedzam przez niniejsze pismo, iż nie dla ubarwienia tylko rzetelności, ani osłonięcia iey maską zwodniczej obietnicy, lecz istotnie dla pewniejszego z wierzycielami i dłużnikami moimi rozrachunku, kontrakta następujące Minskie muszę mieć zastąpione kontraktami Sto Jurskimi — Sam omylony na tegoletnich Ekonomicznych sferandach, nie mogę niemenażować równyż moich debitorow trudności; od wielu już wczesnie ostrzeżony, że na S. Józef nie będę miał dostarczonych pieniędzy, proszony iestem o cierpliwość do S. Jerzego; bez takiego koniecznego suplementu nie będąc w stanie rozliczenia się i ia z moimi wierzycielami, zmuszony acz naynieznieszą dla mnie przeciwnością, proszę o taką samą do iednegoż terminu cierpliwość; szukam oraz i w tym powolności, aby dla odebrania należnych sobie procentow; nie już do Minska, ale prosto do Wilna umocowanych swoich na dzień 23 Apryla anni eurentis przysłać raczyli; o uiszczenie się z jakowych przy spodziewanej ze strony moich debitorow rzetelności (których podobnież na ten termin do Wilna zapraszam) że się będę nayusilniey starał, mam honor uręczyć — Dattum w Wilnie 1813 Roku Februarii 5 dnia.

Kazimierz Sulistrowski M. G.

W Roku idącym 1813 w Miesiącu Styczniu, w domie Obyw: Wileń: umarła Panna Helena Holubowna mieszożanka Minska, pozostała po niej sukcesorka Jemś Pani wprzód Cydzikowa, teraz Truszynska Siostra Cioteczna mając zatrudnione sobie odebranie pozostałości, przez Zaykowskiego, wzywa wszystkich mogących rościć do takowej sukcesyi prawo, aby z dowodami isk ich upoważniającymi iawili się w przeciągu trzech Miesiący do niej, mieszkającej w własnym swym Domu w Wilnie za Zamkową Bramą.

3 Józef Stehr Winiarz oznajmuie, że w składzie jego znayduie się stare Węgierskie czerwone i białe Wino, które bądź w Ankarach i Beczkach, bądź też częściami na garca i kwarty, za wcale pomierną cenę przedaję się. Mieszka w domu Domańskiego wpodłe Hauptwacht, pod znakiem Hotel de Vilna, w dziedzińcu po lewej stronie pierwsze wschody. Rekomendując się zatem Prześw: Publiczności, zaręcza za jak naylepszą i rzetelną dla każdego usługę.

3 Niżej podpisany podaie do wiadomości, że gdy ogłoszona dawniey gazetą Kuryera Litt: licytacya na rozmaite gospodarskie i inne Inwentary miejscową specyfikowane rzeczy przeznaczona w Czabiszkach na dzień 1. Września Roku zeszłego 1812, przez Akt Familiyny w dniu 5. Maja tegoż Roku na ziedzie tam przytomnych w ówczas po zeyściu z tego świata s. p. Elżbiety z Gaseckich Szwykowskiej Skarbnikowej Woiew: Trockiego interessowanych do Sukcesyi piszących się osob zasły, nie wzięta skutku i dla rozmaitych przeszkod dotąd determinowaną byż nie mogła, teraz za zwrótem łatwości w komunikacyi z obowiązku Administratora wzywam i upraszam wszystkich interessowanych do Sukcesyi, i każdego ktoby sobie zyczył z publiczności byż przytomnym rzeczoney licytacyi, aby się ziechali ad fundum Czabiszek na dzień 20 Febr: Roku terazniejszego. Datt w Wilnie dnia 30 Januar. 1813.

K. Szwykowski.

Dzień	Wilno	Barometr	Termometr	Odmiany Powietrza.
	Styczeń.	cale, linie.	Reaumura	
1813.			stopnie	
5	z rana	27. 6. 0.	+ 2 $\frac{3}{4}$.	wieczorem deszcz
	po południu.	27. 7. 0.	+ 4.	
	wieczorem	27. 5. 5.	+ 3.	wiatr gwałt: wieczorem deszcz
6	z rana	27. 4. 5.	+ 3.	
	po południu	27. 2. 8.	+ 3 $\frac{3}{4}$.	wieczorem deszcz
	wieczorem	27. 2. 0.	+ 3 $\frac{3}{4}$.	
7	z rana	27. 2. 4.	+ 3 $\frac{1}{4}$.	pochmurny
	po południu	27. 4. 7.	+ 3 $\frac{1}{4}$.	
	wieczorem	27. 7. 2.	+ 1.	